KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

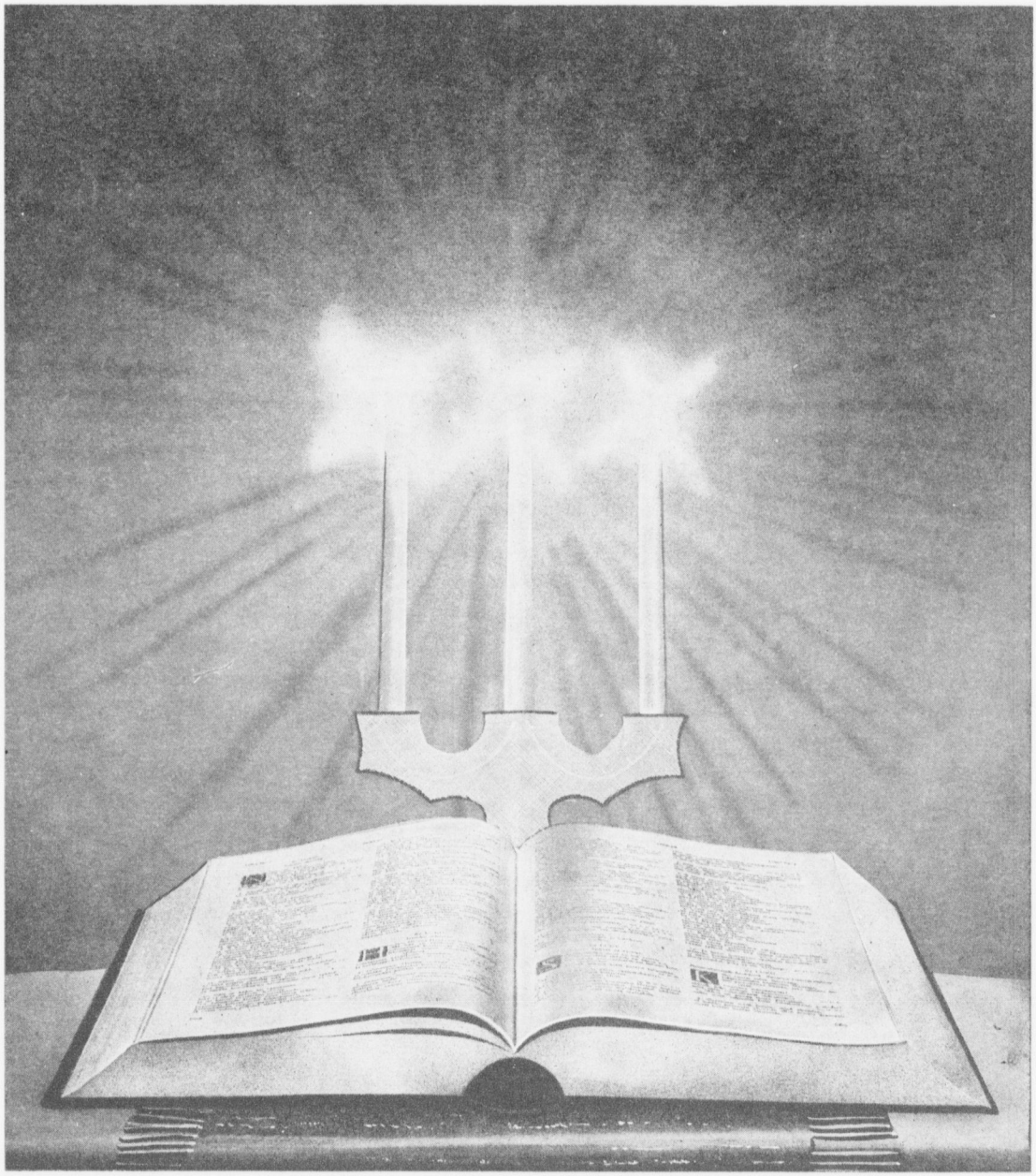

Uusi vuosi — Nytt år

TAMMIKUU
JANUARI

N:o 1 - 1960

Käyttäkää onnitteluadresseja

Kukkaset kuihtuvat! Adressi säilyy jatkuvasti rakkaana muistona ystävällänne. Kun haluatte onnitella ystäväänne hänen merkkipäivänään — kun hän täyttää vuosia, solmii avioliiton, pääsee ripille j.n.e. on paras ja kätevin tapa lähettää hänelle onnittelunne kauniilla adressilla.

Näitä adresseja saa ostaa asiamiehiltämme kuurojenyhdistyksissä. Maksu on 300 markkaa kuorineen.

Pohjaväri on aurinkoisen hiekan väri, reunat ja koristeet sekä teksti, joka tässä kuvassa näyttää mustalta, on kultaa. Suuruus 21×27,5 sm, 4 siv.

Adressin myynnistä kertyvät tulot kartuttavat Liittomme Omakotirahastoa.

Adresseja saa tilata Liittomme toimistosta. Asiamiehille 20 % palkkio.

SUOMEN KUUROJEN LIITTO R.Y.

Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI — Postisiirtotili n:o 6825

KUUROJEN LEHTI

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

TAMMIKUU | 65. VUOSIKERTA | N:o 1 · 1960

Helmikuun numeroon tarkoitetut ilmoitukset, kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä toimitukselle ennen tammikuun 7 päivää

Oy Surdus Ab

Kuten kaikki tämän lehden lukijat tietänevät on kirjapaino Surdus kuurojen perustama liikeyritys. Sen perustajain lähimpänä tarkoituksena oli kouluttaa kuuroja kirjapainoalan työntekijöiksi. Tämän kirjapainon osakkeet ovat kuurojen ja heidän ystäväinsä omistuksessa. Suurin osakkeiden omistaja on Suomen Kuurojen Liitto. Se on saanut näitä osakkeita haltuunsa sekä lahjoitusten että ostojen kautta.

Kirjapaino Surdus oli alkuvuosinaan suurissa vaikeuksissa. Silloinkaan se ei kuitenkaan unohtanut perustajainsa asettamaa päämäärää. Vuosien kuluessa se on kouluttanut kymmenittäin kuuroja nuoria kirjapainoalalle.

Kun tämä yritys alkoi menestyä, niin osakkeiden omistajat huomasivat sen myös voittoosinkojen muodossa. Niinpä vv. 1944—1957 saivat osakkaat 6—10 % osinkoja tai osakkeittensa arvon koroituksia. Vuonna 1958 ei jaettu mitään osinkoja, sillä uudet hankinnat veivät yli neljä miljoonaa markkaa.

Kirjapaino tarvitsisi edelleen uusia hankintoja. Tarvittaisiin uusi leikkuukone ja myös uusi latomakone. Näiden koneiden hankinnoilla liikkeemme pääsisi entistä parempiin mahdollisuuksiin kiristyvillä markkinoilla. Tällaiset koneet eivät ole halpoja. Niiden kustannukset on arvioitu noin 7 miljoonaksi markaksi. Jos me kuurot haluamme täysin kilpailukuntoiseksi oman Surduksemme, niin me kyllä kokoamme nuo varat; onhan se perustettukin uskaliaisuuden varassa. Asia ei vielä juuri nyt ole ajankohtainen, mutta voi sellaiseksi tulla hyvinkin pian.

Tällä hetkellä olisi tärkeintä huomata ja muistaa, että kirjapainomme alkuvaiheissa kuurojen yhdistykset tilasivat painotuotteensa Surduksesta. Nykyisin on lähdetty hakemaan vain lähimpiä kirjapainoja ja unohdettu Surdus. Jokainen yhdistys tarvitsee kirjelomakkeita, kirjekuoria ym. pieniä painotöitä. Kaikki tällaiset painatustyöt olisi keskitettävä omaan kirjapainoon. Yhdistysten jäsenilläkin on joskus painatustöitä, samoin heidän ystävillään ja huonokuuloisten järjestöillä. Monilla kuuroilla on muitakin liikesuhteita, joilla he voisivat suositella omaa kirjapainoaan.

Jokaiselle kuurolle luulisi olevan kunnia-asia "puhaltaa omaan hiileen", siihen yhteiseen hiileen, joka pääsisi lehahtamaan kauniiseen liekkiin. Tämä merkitsee sitä, että jokainen kuuro ja kuulovikainen sekä heidän yhdistyksensä ynnä heidän ystävänsä jättävät kaikki painatustyöt Oy Surdukseen, joka kyllä työn laadussa ja hinnoissa kilpailee muiden kirjapainojen kanssa.

HAKANIEMEN LASTENTARHASTA

Näkymät Helsingin Hakaniemen lastentarhassa ovat samanlaisia kuin muissakin maamme lastentarhoissa: kirkkaita lasten silmiä, innokkaita ääniä, laulua ja leikkejä. Mutta hälisevien pienokaisten joukossa on muutamia, jotka eivät itse kuule iloista kirkumistaan enempää kuin tovereittensakaan ääniä.

Vuodesta 1952 alkaen on Hakaniemen lastentarhaan monien sisäänpyrkivien kuulevien lasten joukkoon otettu myös kuulovikaisia lapsia. Tällä hetkellä on heitä n. 1/4 koko oppilasmäärästä eli 15. Opettajana toimii lastentarhan johtajatar neiti **Marketta Airila.**

Suurimman osan päivästä kaikki lapset touhuavat yhdessä. Eivätkä kuulevat lapset suinkaan pidä ihmeenä sitä, että heidän toverinsa kuulevat huonosti tai eivät ollenkaan. Yhteiset leikit liittävät heidät yhteen.

Mutta lastentarhassa tehdään muutakin kuin leikitään. Leikin ohella ja leikkiessä myös opitaan.

Kuva 1: Kuuron lapsen on tärkeää oppia tasainen ja hallittu hengitys. Sitä varten on olemassa erilaisia puhallusleikkejä. Hauskinta lienee muoviletkujen läpi veteen puhaltaminen, jota kuvassakin innokkaasti harjoitetaan.

Kuva 3: Rytmiharjoitukset ja liikunta yhtyvät kaikkien rakastamassa leikissä Prinsessa Ruusunen ja yhtä suositussa Jänis istuu maassa torkkuen, jota kuvassakin leikitään. Rytmiharjoitus on valmistusta puhumiselle. Puheessa oikea rytmi on yhtä tärkeä kuin selvä äänteiden lausuminen. Ja mikäpä on rytmiä harjoitellessa, kun se tapahtuu leikin varjolla.

Kuva 2: Kaikkien kuulovikaisten lasten kuuloa harjoitetaan. Vuorotellen lapset saavat istua selkä pianoa vastaan samalla kun johtajatar soittaa reippaita lastenlauluja. Ellei ääni tule korvan kautta niin se t u n t u u selässä ja varpaissakin, jos jalat yltävät lattiaan. Lapsilla on myös oma rytmiorkesteri, johon kuuluu pieni rumpu ja monenlaisia helistimiä. Opettajan soittaessa pianoa lapset helisyttävät ja lyövät soittimiaan ja oppivat näin tarkkailemaan rytmiä. Tässä niinkuin kaikissa muissakin leikeissä kuulevat ja kuurot lapset ovat yhdessä.

Kuva 4: Kuulovikaisilla lapsilla on myös erikoisharjoituksia. Tässä on pöydälle asetettu joukko erilaisia leluja ja muita esineitä. Selvästi huuliaan liikuttaen opettaja pyytää Keijo Vileniusta ojentamaan jonkin määrätyn esineen. Monien harjoitusten jälkeen lapsi oppii näkemään ja ymmärtämään esineitten nimet ja osaa lopulta jo hyvin taitavasti täyttää opettajansa pyynnön. Tässä ja monessa muussa harjoituksessa lapsi oppii h u u l i l t a l u k u a. Usein pienokaiset myös itsestään rupeavat huulillaan matkimaan oppimiaan sanoja. Silloin onkin jo aika päästä kuurojenkouluun saamaan ääntämisen opetusta.

Kuva 5: "Harjoitus antaa taitoa." Mikäpä onkaan pienten maalarien Erkki Laurilan ja Oili Mannisen harjoitellessa, kun on oikein oma maalausteline ja suuret vesilasit, värejäkin saa käyttää mielensä mukaan.

Tässä lastentarhassa on jokaisella kuulovammaisella lapsella oma kuulokojeensa. Sen avulla lapsi voi kehittää mahdollisesti jäljelläolevaa kuuloaan ja oppia kuulemaan puhetta. Huulilltaluku on hyvänä lisäapuna, mutta kuulon avulla, vaikka vähäisemmänkin, voi helpommin omaksua kielen. Ja kuuroimmatkin lapset voivat kuulokojeensa avulla saada tuntuman oikeaan puherytmiin ja sanojen oikeaan korostamiseen. Kuulonharjoitusten avulla toivotaan monia lapsia voitavan auttaa niin paljon, että he aikanaan pääsevät jatkamaan kansakoulussa huonokuuloisten luokalla.

Lastentarhan suuri merkitys kuuroille pienokaisille on siinä, että lapset jo mahdollisimman varhain oppivat huulilta ymmärtämään puhetta ja saavat siten runsaan käsitevaraston. Myös Tampereella ja Porissa seurakunnat ovat järjestäneet samantapaista toimintaa kuulovammaisten lasten hyväksi. Maaseudun lapsia varten taas on olemassa erityinen kirjekurssi, jonka avulla pyritään vanhempia opastamaan kuurojen lastensa auttamiseen ja kehittämiseen.

Lakisääteisen järjestetyn esiopetuksen meiltä vielä puuttuessa nämäkin työmuodot omalta osaltaan tasoittavat kuurojen tietä onnellisempaan, henkisesti rikkaampaan tulevaisuuteen.

Kunnallista kuurojen opetusta Helsingissä

Helsingissä Lapinlahden kansakoulussa toimiva kuurojen lasten osasto, joka tähän asti on ollut Turun kuurojenkoulun rinnakkaisosastona, on marraskuun alusta siirtynyt Helsingin kaupungin hoitoon. Osastossa on kaksi opettajan virkaa.

Kuurot lapset siis käyvät samaa koulua kuin heidän kuulevat lapsensa, eri osastoilla vain. Jo lastentarhassa alkanut kuulevien ja kuurojen lasten yhteys jatkuu näin. On onnellista, että Helsingissä on huonokuuloisia lapsia varten erityisluokkia. Oppilas voidaan nyt sijoittaa siihen luokkaan, missä hän parhaiten edistyy: kuulevien, huonokuuloisten tai kuurojen. Tärkeintä ehkä kuitenkin on, että lapset nyt saavat asua kouluaikanansa omassa kodissaan eikä enää vieraitten ihmisten nurkissa.

*

Kuurojen Maailmanliiton kokouksessa Wiesbadenissa tähdennettiin monella taholla sitä, että kuurojen tulisi jo lapsuudestaan saakka ylläpitää yhteyttä kuulevaan ympäristöönsä, eikä heitä pitäisi siitä eroittaa. Niin myös ammattikoulutus on kuuroille pyrittävä antamaan yhdessä kuulevien kanssa, koska he joutuvat kuitenkin työskentelemään kuulevien työpaikoissa. Siten estetään heidät eristäytymästä ympäristöstään, mikä olisi suuri voitto.

OLEN KIRKASTANUT SINUT MAAN PÄÄLLÄ

Joh. 17: 4

(Joulunumerosta myöhästynyt)

Näin joulun aikaan ajattelemme Jeesuksen syntymää. Tuhansissa kirkoissa ja sadoissatuhansissa kodeissa lauletaan joululauluja, jotka ilmoittavat Jeesuksen syntymää. Näin kirkastuu meille Joulun merkitys. Me toivomme, että Jeesus, Jumalan poika, kirkastuisi meissä. Jeesus kirkasti meille itsessään, omalla elämällään, Jumalan ja oikean uskonnon. Ylläolevassa otsikossa Hän sanoo sen ja lisää: "olen täyttänyt sen työn, jonka annoit minun tehtäväkseni". Hän täytti sen tehtävän, jonka Isä Jumala antoi hänelle. Hän syntyi tähän maailmaan ihmiseksi, eli täällä ihmisenä ja opetti meitä tuntemaan Jumalaa. Hän kärsi ja kuoli myös meidän tähtemme, että me hänen viattoman verensä kautta saisimme syntimme anteeksi ja pääsisimme Jumalan luo iankaikkiseen elämään. Jos me seuraamme Jeesusta, niin kirkastamme elämällämme Hänet. Meissä näkyy silloin kirkkaana tosi kristillisyys. Hän on sanonut: "Sen kirkkauden, jonka annoit minulle, olen minä antanut heille" (Joh. 17: 22). Oikea kristillisyys on meissä sitä kirkkautta, josta Jeesus tässä ylläolevassa puhuu. Jos pysymme tosi kristillisyydessä, pysymme samalla viinipuussa (Joh. 15: 1—6).

Joulun aikaan monet ihmiset tahtovat tehdä hyvää ja auttaa toisia vähempiosaisia. Heissä näkyy silloin sitä kirkkautta jota joulun sanoma saa heissä heijastumaan. Mutta oikea Jeesuksen opetuslapsi tahtoo olla sitä aina, joka päivä. Hänessä kirkastuu niin Jeesuksen syntyminen kuin Hänen kuolemansa ja ylösnousemuksensa. Oikea Jeesuksen opetuslapsi voi elää iloisena ahdingossa ja puutteessa, tietäen, että Jeesus elää yhä ja on omiensa kanssa joka päivä. Jos seuraamme Jeesusta, olemme valon lapsia ja haluamme tehdä valon hedelmiä. "Sillä kaikkinainen hyvyys ja vanhurskaus ja totuus on valkeuden hedelmä." (Efes. 5: 9.)

Nestori Nieminen.

KUUROJEN TASAPAINOSTA

Haluan nyt kirjoittaa hiukan tästä asiasta, koska en ole nähnyt ennen kirjoitettavan ja puheissakaan tätä asiaa ei ole ennemmin pohdittu, ovatpa toiset vain hiukan huvittuneena seuranneet jonkun kohtalotoverin »juoponkävelyä». Mutta koska itse kärsin huonosta tasapainosta, kirjoitan siitä nyt hiukan huomioitani.

Kuten on tunnettua ovat tasapainoelimet jossain korvan seutuvilla. Niin olen pannut merkille, että yleisemmin kärsivät hunosta tasapainosta jonkin ankaran sairauden kautta kuulonsa menettäneet. Taas synnynnäisillä kuuroilla on tasapaino aivan normaali. Tietenkin on poikkeuksia puolin ja toisin, mutta yleisesti ottaen on asia niin.

Tämä kirjoitus on ennen kaikkea sen vuoksi, että selviäisi huonon tasapainon olevan kuulon menetyksen mukana seurannut puute, etteivät ne jotka siitä kärsivät joutuisi tuntemaan alemmuuskompleksia tai huonommuutta sen vuoksi, sillä komplekseja meillä tahtoo olla muutenkin tarpeeksi. Itse kärsin siitä nuorena kun en pystynyt liikkumaan polkupyörällä pimeässä niin kuin toiset, kunnes rupesin huomioimaan itseäni ja sain selville, ettei minulla ole tasapainoa ollenkaan vaan tasapaino on pidettävä yllä ainoastaan silmien ja jalkojen avulla. Jos niillä kummallakaan ei ole tukea ulkomaailmasta, ei tasapainoa ole. Tässä pari esimerkkiä.

Olin säkkipimeässä heinäladossa hakemassa heiniä karjalle. Menin heinäkasan päälle ja heinien painuttua toisen jalan alla olin kumossa itse siitä tietämättä. Luulin ensin, että jokin kaatui minun päälleni, kunnes huomasin että olin itse kaatunut. Toisen kerran kun olin uimassa ja yritin kuperkeikkaa tummassa vedessä, sekosin suunnasta ja puskin päätäni pohjaan. Ajattelin, mistä on tullut veden päälle tuollainen kansi, kunnes säikähdyksessä herposin ja nousin pintaan.

Päivän valossa ja tavallisessa elämässä ei se juuri vaivaa eivätkä sitä huomaa ne, jotka eivät tiedä asiasta. Mutta pyörällä säkkipimeässä liikkuminen on varsin hankalaa, sillä lyhdyn valokehä on liian pieni ja häilyvä, että siitä saisi tukea tasapainolleen. Se on myös osaltaan hermokysymys. Rohkeimmat uskaltavat paremmin tehdä »hypyn tuntemattomaan» niinkuin se usein siltä tuntuu. Kun lähtee vain ajamaan varsin lujaa vauhtia (jolloin tasapainon ylläpitäminen on helpompaa), pelkäämättä tien epätasaisuuksia tai muuta, vaikka sitten pahan paikan tullen löytäisi itsensä ojasta. Kertoipa eräs tyttö pitäneensä pimeällä metsätiellä ajaessaan tasapainonsa yllä, ylöspäin katsoen puiden latvojen avulla, kun ne piirtyivät vaaleaa taivasta vasten.

Asian perussyytä on kai mahdoton poistaa, mutta ehkä kuurojenkouluissa voidaan selvittää asiaa oppilaille ja harjoittaa voimistelussa jalkojen tasapainoherkkyyttä, jossa varsinkin jaloillaan keinunta ja varpailla pyörähdykset tuntuvat parhailta. Eikä niin, kuin eräs ystäväni kertoi, että hän oli saanut voimistelunopettajalta ruumiillista kuritusta, kun ei ollut parhaalla tahdollaan pystynyt opettajan vaatimiin tasapainosuorituksiin.

Olisi hyvä jos joku asiantuntija antaisi selvityksen tähän asiaan, tasapainon olemassaoloon ja muuhun. Nämä ovat vain minun omia huomioitani, enkä tiedä ovatko kaikki oikeita.

Kaarina.

JUHANNUSSEURAMATKA AHVENANMAALLE

Juhannusaattona kokoontui 15 helsinkiläistä kuuroa rautatieasemalla. Oli tarkoitus lähteä juhannusmatkalle ja tällä kertaa oli mottona: Juhannus merellä. Rautatie sai palvella vain osan matkan alkutaivalta tehtäessä.

Mieliala oli jokaisella reipas ja juhlatunnelma alkoi saada mukaansa juhannuskoivuin koristetun veturin lähtiessä kiidättämään junaa kohti Turkua. Kauan ei matka kestänytkään halki vehmaitten Etelä-Suomen maisemien, kun jo olimme Turun satamassa ja siitä parilla harppauksella valkokylkisen Turun—Tukholman vuorolaivan, Wellamon kannella. Wellamo tarkoittaa veden neitoa, josta mainitaan Kalevalassakin. Laiva oli koristettu täyteen juhannusasuun, oli tullut juhannus keskikesän yötön yö, valon juhla.

Laivan irrotessa laiturista oli eräillä laivan varsinaisilla matkustajilla jopa kyynel silmässä, toisilla ehkä ilon kyynel jonkin matkatoiveen näin toteutuessa, toisilla ehkä haikeuden ja ikävän kyynel sillä matka saattoi merkitä eroa kotimaasta. Meillä kuuroilla oli määränpää Ahvenanmaa ja meilläkin oli pientä matkajännitystä, sillä jo merimatka sinänsä oli elämys ja meistä tuntui siltä, että edessä on romanttinen juhannusyö.

Laivan lipuessa halki Turun saariston lisäsi edelleen juhlamieltä, kun joka puolella saattoi saaristohuviloitten pihoilta nähdä kauniin siniristilipun kohotettuna korkealle Suomen juhannusta julistamaan. Tarjoilun puolesta laivalla viihtyi hyvin ja puolen yön aikana oli kannella tanssia ja monet pyörähtelivät siellä juhannuskarkeloa.

Laivan saapuessa Marianhaminaan n. klo 2 aamuyöllä oli meitä vastassa hra Einar Ericsson toivottaen matkalaiset tervetulleeksi. Aamuyöksi menimme Vaeltajakotiin. Aamupaloiksi katselimme ensin kaunista Marianhaminan kaupunkia, joka on suojaisan lahden rannalla. Sen jälkeen nousimme kahteen suureen taksiautoon joilla lähdimme, hra Ericssonin toimiessa edelleen oppaanamme yht. 70 km ajelulle. Kävimme katsomassa Kastelholman vanhaa linnaa, joka on jo osaksi rauniona, osa linnasta on museona. Tätä vanhaa linnaa katsellessa herätti ihmetystä mm. se miten esi-isät, linnan rakentajat, olivat saaneet suuretkin kivet korkealle muurille aikana, jolloin ihmisellä ei ollut vielä apuna konevoimaa, kuten meillä nyt. Sitten menimme paikkaan, jossa on linnoitusmuureja yli 1 km² alalla. Täällä on ennen ruotsinvallan aikana käyty kovia taisteluja sekä venäläisiä että englantilaisia vastaan.

Illalla tutustuimme lähemmin Marianhaminan kaupunkiin. Vesitorni oli nähtävyys sinänsä, sieltä avautui laaja näköala kaikkiin ilmansuuntiin yli tämän rauhallisen, melkeinpä idyllisen saaristokaupungin. Mainittava on myös merikapteenikoulu, onhan siellä valmistunut ehkä suurin osa Suomen laivapäällystöstä. Ahvenanmaalaiset ovat tunnettuja merenkulkijoita ja laivanvarustajia.

Keskiyön jälkeen otti Wellamo paluumatkallaan jälleen meidät mukaansa ja niin palasimme Turkuun ja sieltä Helsinkiin onnellisina ja virkistyneinä matkan nautinnosta. Seurueemme jäsenten kesken vallitsi reilu toverihenki ja välitön humoristinen mieliala, ja tämähän on omiaan lisäämään tällaisen matkan viihtyisyyttä.

Allekirjoittanut ehdottaakin lopuksi, että kuurot muillakin paikkakunnilla järjestävät tulevaisuudessa mahdollisuuksien mukaan vastaavia matkoja, sellaista matkaa ei tarvitse katua.

Kauko Laukkanen

KÄYNTI KUUROMYKKIEN LASTEN SISÄOPPILAITOKSESSA

Kirkkaana aurinkoisena päivänä, jolloin ilma oli täynnä kevään tuoksuja ja ääniä, kuljin Moskovan metron Aeroport-asemalta kohti kuuromykkien lasten sisäoppilaitosta. Askeleeni hidastuivat, halusin siirtää vielä hetkeksi irroittautumista elämänriemun täyttämästä ulkoilmasta ja noiden lasten tapaamista, jotka eivät voi päästä osallisiksi kaikesta siitä, mikä muita lapsia riemastuttaa. Kun astun sisään tuon koulun ovesta niin syvä hiljaisuus ympäröi minut, ajattelin. Käteni viivytteli raskaan ulko-oven kahvassa. Mutta silloin ovi lennähti auki ja kiihtyneitä pikkupoikia (huusivatko he?!) mennä vilisti innokkaana rykelmänä kohti koulun urheilukenttää. Herttaisesti hymyileviä tyttöjä seisahtui eteeni, ja vaaleahiuksinen sinisilmäinen tyttönen — niin, hän todellakin sanoi, tosin hiljaisella äänellä: »Olkaa hyvä!» ja viittasi minua astumaan ovesta. Sinä silmänräpäyksenä katosi haikea tunnelma.

— Te halusitte tutustua kouluumme? tiedusteli opettaja Ivan Obgolenski ohjattuaan minut työhuoneeseensa.

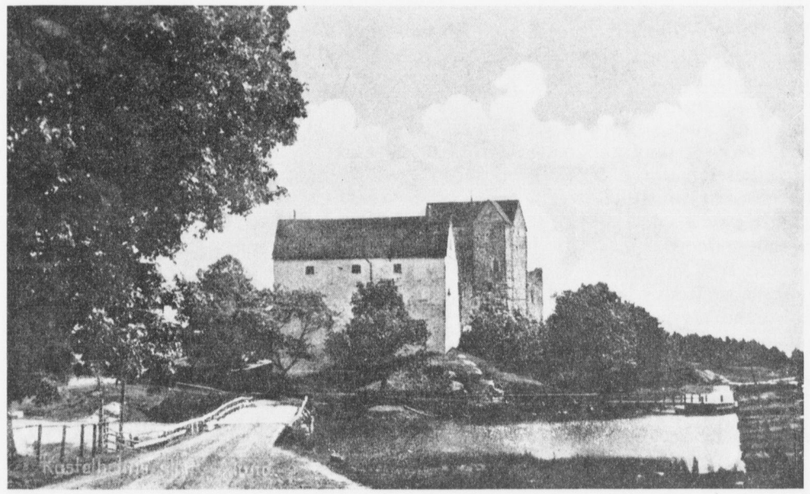

Kastelholman linna

Minua kiinnostaa kuulla, miten kuuromykkiä lapsia opetetaan puhumaan.

— Koulussa sovelletaan erityistä opetusmenetelmää, jonka eri vaiheissa lapset opetetaan ääntelemään, käyttämään ääntä ja hengittämään puheen vaatimalla tavalla. Opetuksen lähtökohtana on näköaistimus, lähinnä huulien artikulointi. Niitä ääniä, joilla ei ole vastaavaa selvää artikulointia, opetetaan tajuamaan kurkunpään liikkeiden mukaan, kinesteettisesti.

Ivan Obolenski kertoi vähin sanoin ja koruttomasti työstä, jota aistivikaisten lasten opettajat tekevät. He ovat opettaneet jo satoja kuuromykkiä lapsia puhumaan. — Opettajan on kyettävä selvittämään lapselle, mitä jokainen sana ja jokainen ääniyhdistelmä sisältää. Siinä ovat apuna eri esineiden pienoismallit, havainto-opetus retkillä, kuvaelmat ja kokonaiset näytelmät. — Lapsen täytyy oppia näkemään konkreettisia esineitä, asioita ja käsitteitä jokaisen suullisesti tai kirjallisesti ilmaistun sanan takana. Tämä on tehtävä jo opetuksen ensimmäisessä vaiheessa, ja siitä noustaan aina korkeammalle ja korkeammalle asteelle pyrkimällä selvittämään lapsille ei ainoastaan konkreettisten, vaan myös abstraktisten käsitteiden merkitystä.

Koulun opetusvälineistössä on akustisia kammioita ja mikrofonipöytiä äänenvahvistimineen. Niistä on suurta apua puhekyvyn opettamisessa silloin, kun lapsella on edes hiukan kuulokykyä. Samoin käytetään myös sormenpäiden kosketuksiin perustuvaa daktyylipuhetta.

Tutustuessani sitten luokkahuoneisiin, voimistelusaleihin, työluokkiin, makuuhuoneisiin, ruokasaliin, kerhohuoneisiin jne., keskustellessani oppilaiden ja opettajain kanssa sain sellaisen vaikutelman, että tässä koulussa on tarjolla kaikki, mitä suinkin voi olettaa tarvittavan kohtalaiset tiedot, melkoisen työtottumuksen ja monasti jopa hyvän ammattipätevyyden omistavan yhteiskunnan täysiarvoisen jäsenen kasvattamiseen.

Katselin ruuvipuristimien, sorvija höyläpenkkien, porakoneiden ääressä ahertavia 15—16 vuotiaita poikia. Tuntui uskomattomalta, etteivät he kuulisi lainkaan moottorien huminaa tai opettajansa, vanhan taitavan metallityöläisen Mihail Tagotinin ääntä. Poikien liikkeet osoittivat heidän perehtyneen hyvin työhön. Vilkaisu opettajan huulien liikkeeseen tai sormen eleeseen riittää pojalle selvittämään opettajan antaman ohjeen ja sanomaan, nimenomaan sanomaan selkeästi ääntäen ymmärtäneensä, mitä on korjattava.

Oppikoulun päästötodistuksen ohella nämä pojat saavat aikanaan kolmannen tai neljännen ammattiluokan työkaluviilarin todistuksen. — Tyttöjen ammattioppiluokissa saa ensiluokan leninki- ja kappa- tai pukuompelijan ammatin. Opetuksen kestäessä saavat kuuromykkien oppilastyöt jatkuvasti paljon kiitosta erilaisissa koululaisten näyttelyissä.

Arvelin, että koulussa hankittu ammatti auttaa varmaankin hyvin koulun kasvatteja pääsemään itsenäisen elämisen alkuun.

Jatkuu sivulle 16

JULIA KIVINIEMI
70 VUOTIAS
3. 1. 1960

Jo nuorena koki Julia Kiviniemi sisäisen muutoksen ja liittyi pelastussotilaaksi Porin osastoon. Noin 19-vuotiaana lähetti hän hakemuksensa Pelastusarmeijan kadettikouluun, toivomuksella päästä kuurojen työn upseeriksi, mutta heikon terveyden takia lääkäri ei antanut tähän suositusta. Tämä oli raskas isku, mutta Jumalan tahtoon ja johtoon taipuen nuori Julia Kiviniemi otti kaiken taivaallisen Isän kädestä, uskoen että näin oli Herran johto. Myöhemmin hänen elämässään on tämä osoittautunut oikeaksi.

Muuttaessaan Porista Kokkolaan perusti hän siellä liiketoverinsa kanssa leipomoliikkeen. Mutta vapaa-aikansa hän on uutterasti toiminut Pelastusarmeijassa. Kokkolassa oppi Julia Kiviniemi tuntemaan kuuroja ystäviä ja yksi heistä, Edith Jakobsson (nyk. rouva Arimaa), opetti hänelle viittomakielen. Ja niin on Julia Kiviniemi toiminut kuurojen parissa lähes 40 vuotta. Väliin tulkkina häissä, ristiäisissä, hautajaisissa ja esitelmäpäivillä. Hän on ollut useita vuosia Kokkolan Kuurojen Yhdistyksen puheenjohtajana ja johtokunnan jäsenenä edelleenkin. Hän on toiminut myös esitelmänpitäjänä muissa yhdistyksissä ja kirkkopäivillä.

Toivotamme parhainta menestystä ja Jumalan siunausta Julia Kiviniemelle hänen merkkipäivänään.

ITSEKASVATUS

Meillä kaikilla ihmisillä on luonteen ja esiintymistapojen eroavaisuuksia. Näitä eroavaisuuksiamme meidän tulisi jalostaa. Tässä mielessä meidän tulee kasvattaa itseämme, eli kehittää luonnettamme. Kaikilla ihmisilla on mahdollisuus muovailla luonnettaan ja tapojaan. Me kuurot emme tee siitä poikkeusta.

Täysiaistisilla tosin on siihen suuremmat edellytykset, kun he pääsevät helpommin opin ja sivistyksen lähteille. Mutta joukkokatsauksessa eivät kuulevat ole kuurojen edellä itsekasvatuksessa.

Asian näinollen on meillä kuuroilla syytä kiintyä enemmän itsekasvatuksen alkeisiin. Se on melkein samaa kuin uudesti syntyminen. Monella ihmisellä on näet halu muuttua paremmaksi ihmiseksi ja hyljätä oman luontonsa paheet. Kaikilla ihmisillä ei sellaista pyrkimystä ole. Oman käsitykseni mukaan ei tähän ainakaan aistiviallisuus nähtävällä tavalla vaikuta.

Mutta miten on tällainen luonteemme kenittäminen aloitettava? Opetelkaamme ensiksi itsehillintää. Ei sovi kiivastua. Ei saa puhua pahaa eikä juoruta. Ei ole sopivaa mennä sanomaan jollekulle »sinä hölmö». Yhtä sopimatonta on nauraa toisen erehdyk-

TIDSKRIFT FÖR DÖVA
OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND r.f.
JANUARI | 64 ÅRGÅNGEN | Nr 1 - 1960

Oy Surdus Ab

Såsom alla våra läsare torde veta är boktryckeriet Surdus ett av de döva grundat affärsföretag. Dess grundares närmaste syfte var att utbilda döva tryckare. Detta tryckeris aktier ägs av de döva och deras vänner. Finlands Dövas Förbund innehar största delen av aktierna. Dessa har förbundet fått genom donationer och köp.

Boktryckeriet Surdus mötte i början stora svårigheter. Men inte ens då glömde det det mål dess grundare uppställt. Under årens lopp har det utbildat tiotals döva tryckare.

Då detta företag började få framgång märkte även aktieägarna detta på vinstdividenderna. Således fick ägarna åren 1944—57 6—10 % i dividender eller höjningar av aktierna. År 1958 utdelades inga dividender ty 4 miljoner åtgick till nyanskaffningar.

Boktryckeriet skulle behöva ännu mera nyanskaffningar. Man skulle behöva en ny skärmaskin och en ny sättmaskin. Dessa nya maskiner skulle ge vårt företag nya möjligheter på den allt mera tillstramade marknaden. Men sådana maskiner är inte billiga. Kostnaderna har beräknats till 7 miljoner mark. Om vi döva vill att vårt Surdus skall bli fullt konkurrenskraftigt skaffar vi nog dessa pengar. Frågan är inte just nu aktuell men den kan bli det rätt snart.

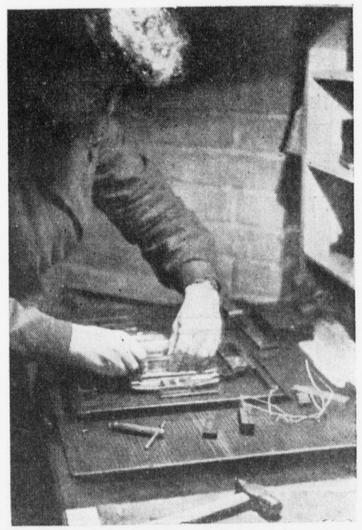

Tryckformat tillverkar

Tryckmaskin i Surdus

Nu är det viktigast att komma ihåg att under Surdus första tider beställde föreningarna sina tryckalster från Surdus. Numera har man endast gått till det närmaste boktryckeriet och glömt Surdus. Varje förening behöver brevblanketter, kuvert m.m. Alla sådana arbeten borde koncentreras till det egna tryckeriet. Föreningsmedlemmarna har ibland tryckeriarbeten, likaså deras vänner och de hörselskadades organisationer. Många döva har även

NYTT FRÅN FÖRBUNDET

Vid centralstyrelsen möte den 6. 12. behandlades och beslöts följande:

Filmen om de dövas lantbruksyrkesskola sågs och konstaterades att den nästan en timme långa filmen om livet och arbetet i denna skola var lyckad och intressant. För regi och text svarade lärare Jaakko Väisälä, för bilderna red. Rurik Pitkänen. För att spara originalfilmen beslöts att man skall beställa en kopia. Den första visningen äger rum vid förbundets årsmöte.

Konstaterades att vårt förbunds nya stadgar sådana som de godkändes vid senaste årsmöte inte blev godkända av registermyndigheterna varför de måste ändras vid nästa årsmöte.

Biblioteksunderstöd beviljades åt föreningen i Varkaus 5.000:— oh likaså åt föreningen i Lahtis 5.000:— såvida de inte fått tidigare. Villkor är att varje bibiliotek sänder till centralstyrelsen en förteckning över de böcker den äger.

Godkändes att förbundet skall betala några ersättningar för föredragsresor som föreningarna anhållit om.

Antecknades att man fåt ökat statsbidrag för höjandet av en heltidsanställd tjänstemans lön.

Behandlades frågan om upplösandet av föreningen i Imatra och beslöts att man skulle skicka ett cirkluär om saken till föreningarna i Villmanstrand och Imatra. Saken måste avgöras enligt ifrågavarande förenings stadgar.

På anhållan av prosten Paunu beslöts att ge 25.000:— för innevarande år och 40.000:— för nästa år i bidrag för kurser för döva småbarns mödrar. Om redovisning skall anhållas.

Förbundets årsmöte beslöts hållas i mars i Helsingfors 1960 (Förbundet fyller 55 år och HDF 65 år).

Beslöts inköpa åt förbundet en ny och tidsenlig filmkamera med vilken man kan göra en film om de dövas undervisning, arbete och nådda mål i vårt land.

Åt Kuopio dövas förening beslöts ge 10.000:— på grund av dess 50-åriga verksamhet.

I protokollet antecknades en redogörelse över förbundets tillgångar.

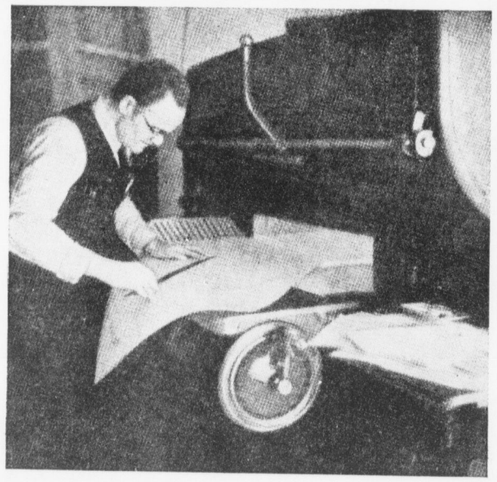

Skärmaskin i Surdus

andra affärsvänner vilka de kunde rekommendera Surdus.

Man skulle tro att det vore en hederssak för varje döv att blåsa i den gemensamma elden. Detta betyder att varje döv och hörselskadad samt deras vänner och föreningarna ger alla tryckeriarbeten åt det egna tryckeriet Surdus som i fråga om kvalitet och priser kan konkurrera med andra tryckerier.

HÄLSNINGAR FRÅN AMERIKA

I oktobernumret berättades i den finska delen av vår tidning om Toivo Oksman med familj som från Kuopio flyttade till Kanada. Därför vill jag nu berätta litet om en annan finländare.

Då jag den 27 juni kom till New York möttes jag av vår kända stavhoppare-världsmästare Tenho Broman med sin förtjusande fru samt Leo Ahonen som för flera år sedan besökt Finland. Mötet var glädjande men till min förvåning hade Broman glömt det finska teckenspråket. Så småningom under samlatets gång kom han ihåg det. Tenho Bromans svärmor fru Aaltonen var spenslig och oerhört pigg trots sin höga ålder. Och hon var min tolk i New York. Hon besökte Finland för flera år sedan tillsammans med sin dotter och säkert kommer många ännu ihåg dem.

Familjen Broman har två söta flickor i ålderna 2—6 år och även en tredje har storken lovat hämta åt dem. Tenho har haft framgång i sitt arbete som snickare. Han har egen bil och planerar att köpa en egen tomt utanför New York och bygga et eget hus.

Jag frågade Tenho om han inte längre tänker delta i tävlingar. Han skakade på huvudet och sade att de döva i New York är intresserade av korgboll om de alls bryr sig om idrott. I andra städer tävlar man visserligen men avstånden dit är för långa. En annan orsak är att hemmet och familjen tar hans tid i anspråk. Jag frågade även om han längtar tillbaka till Finland. Han svarade att han hunnit fästa sig vid USA och de bättre förtjänstmöjligheterna och att han inte tänkt återvända till Finland.

Vid samma tid som jag kom till New York fick Tenho amerikanska medborgarrättigheter. I New York fick jag höra att Tenho är en ordentlig och anspråkslös familjefar och kände mig stolt på finländarnas vägnar.

Tenho och hans familj sänder hälsningar till alla vänner och forna idrottskamrater.

Vidare beslöt man till statsrådet skicka förbundets avvikande åsikt om de hörselskadades rekreationskommittes betänkande.

Man beslöt ånyo framföra till statsrådet ett förslag om att avskaffa förbudet för giftermål för döva, eftersom Finland är det enda land där bestämmelser i den vägen är gällande.

En redogorelse för Kuurojen Joulu framfördes. Konstaterades att åtgången varit god ty hela upplagen hade skickats till försäljare runt om i landet.

Man beslöt grunda en förtjänstteckenskommitte som skall göra förslag om förtjänstteckens som skall delas ut enbart åt döva den 6. december. Sammankallare blev arbetsledare R. Th. Östman och medlemmar fru Aura Ahlbäck och ingenjör R. Savisaari.

Beslöts att man tillsammans med Hörseltjänst skulle göra en framställan till för att få en arbetskonsulent för döva och hörselskadade.

Gavs en redogöresle över kostnaderna för Dövas Dag vilka godkändes. Man konstaterade att festen på Finska Handelshögskolan varit lyckade både vad organisering och program beträffar med undantag för filmen "Talande Händer" som sades vara dålig.

Följande möte fastställdes till den 7 februari.

KAMPEN MOT ÅLDERDOME

Bli inte slö med åren, bli inte ointresserad, bli inte gammal.

Promenera ute i friska luften varje dag åtminstone en timme och öppna ofta fönstren hemma.

Gymnastisera regelbundet hemma eller i någon förening så att du inte blir stel.

Ta varje dag ett kallt bad eller kall dusch; blir du vinterbadare slipper du reumatismen.

Berätta aldrig för någon att du lider av reumatism, ålderdom eller något annat fel.

Ät aldrig för mycket mat, isynnerhet inte fett kött.

Ät grönskaer, bär och frukt regelbundet. Lök är synnerligen hälsosamt, vitlök likaså tillsammans med tomat eller rödbetor. Stanna hemma efter det du ätit lök.

Arbeta inte för mycket så att du överanstränger dig.

Vaka inte för mycket om kvällarna, ögonen blir svaga, nerverna likaså.

Drick inte för mycket kaffe, din hälsa blir lidande av det.

Förkyl dig inte efter bastun eller badet, då får du lätt reumatism och andra sjukdomar. Var inte på dådligt humör, det försvagar hjärtat. Skrattet förlänger livet, en glad människa är alltid ung. Kämpa alltså mot ålderdomen.

KASTANJER

Nu finns det till mångas glädje kastanjer i butikerna för 340—350 mk per kg. Alltså kan vi nu ordna en trevlig kastanjebjudning för våra vänner. Det för med sig litet omväxling både för värdar och väridnnor för att inte tala om gästerna.

Först serverar vi små och läckra smörgåsar med öl och sedan kastanjer med vin. Bordet har vi naturligtvis dukat vackert med levande ljus. (Obs. Mjölk bör inte serveras till kastanjer). Till slut serverar vi frukt, nötter och allra sist en kopp starkt gott kaffe utan bröd.

Kastanjen hör hemma i Central- och Sydeuropa och i Frankrike ätes den mycket som potatis.

Hur skall vi då tillreda våra kastanjer.

Först skär vi med en liten vasskniv ett litet kors i den smalare ändan av kastanjen annars spricker den i ungnen. I en eldfast form eller tjockbottnad kastrull häller vi ett tjockt lager grovt salt där kastanjerna placeras med den smalare ändan uppåt. Grovt salt tillsättes så mycket att endast den yttersta spetsen av kastanjerna syns. Formen eller kastrullen i sättes i het ugn och får vara i ugnen tills det skurna korset litet öppnar sig och saltet bränns något. Då är kastanjerna mogna, skalet och det tunnare skalet undertill lossnar lätt. Med en liten vass kniv som vapen öppnas kastanjerna och man får fram en liten rynkig potatis som ätes som sådan med smör.

Dövandervisning i Helsingfors

Den i Lappvikens folkskola i Helsingfors verkande klassen för döva som hittill varit en del av skolan i Åbo har ny flyttats över på Helsingfors stad. Avdelningen har två lärartjänster.

De döva barnen går alltså i samma skola som de hörande barnen de går bara på en annan avdelning. Det är lyckligt att det i Helsingfors finns specialklasers för barn med nedsatt hörsel. Barnen kan nu placeras i den klass där de bäst klarar sig, i klasser för hörande, hörselskadade och döva. Det viktigaste är kanske ändå att barnen nu får bo hemma under skoltiden och inte hos främmande människor.

Vid världsförbundets möte i Wiesbaden underströks att de döva redan från barndomeen borde bibehålla kontakten med sin hörande omgivning, och att de inte borde isoleras från denna. Således borde man de döva yrkesundervisning tillsammans med hörande, eftersom de senare ändå måste arbeta tillsammans med hörande. På så sätt skulle man hindra dem från att isolera sig från sin omgivning vilket skulle vara en stor vinning.

NORDISKA SAMARBETSKOMMITTEN

I samband med världskongressen i Wibaden höll Nordiska samarbetskommitten två sammanträden. Närvarande var från Danmark formanden Ole Plum, sekr. K. B. Fjordboge, från Finland, Rurik Pitkänen, från Norge, ordf. Leif Ohna och Albert Breiteig och från Sverige Hugo Edenås och undertecknad, samt kommittens sekreterare konsulent Annelise Harboe från Danmark. Skall inte här i detalj redogöra för de olika frågor som diskuterades men en del av dem är av sådant allmänt intresse att jag vill återge dem. Första punkt var en del spörsmål som av Nordiska kongressen hänvisats till samarbetskommitten, bl. a. ett förslag från nämnda kongress att en hänvändelse skulle göras till samtliga länders myn-

digheter om att sänka skolåldern för döva barn.

Albert Breiteig redogjorde för de norska skolförhållandena och upplyste att tiden ännu ej var mogen för att sänka skolåldern och att en kommission nu arbetar med det norska dövskoleproblemet, och man räknade med att skoltiden om ett par år skulle bli 11 år mot nuvarande 9 år, nämligen 7 års barskola och 2 års frivillig yskesskola.

Pitkänen, Finland, upplyste, att man i Finland hade skolplikt från 6 till 16 år att man nyligen lagt till ett extraår till skoltidens längd. Därtill kommer möjligheten till 2 års frivillig yrkesskoleutbildning som sökes av cirka 15 % döva.

Plum, Danmark, omtalade att man i Danmark nu arbetar på att få fram en fortsättningsskola, vilken om den blir obligatorisk ger 10 års sammanlagd skoltid. Sista året vid fortsättningsskolan skall vara yrkespräglat utan att skolan därför blir yrkesskola. Efter vad undertecknad kan första så avser man att sista året i fortsättningsskolan till större delen skall ägnas åt yrkesorienteting.

En anna punkt var teckenspråkskommittens arbete och det framkom att nu finns 1.000 nordiska tecken färdiga. Kommitten räknar med att kunna sända ut de nordiska tecken under loppet av en mycket kort tid. Meningen är att varje land till de 1.000 nordiska tecknen skall lägga det egna landets tecken, d. v. s. sådana tecken som ei finns i den nordiska delen.

Tolkfrågan diskuterades även och det framkom att samtliga nordiska länder hade samma problem när det gällde examinering av tolkar. Man var överens om att endast dövförbundet borde auktorisera tolkar. I Sverige är man inne på den tanken, att en nämnd av både teckenspråkskunniga hörande och döva bör sköta examineringen av tolkar.

Norske förbundsordföranden förklarade att det norska förbundet aldrig fått yttra sig i frågor rörande de döva, utan dessa frågor har i regel gått på remiss enbart till dövprästerna och dövskolorna. Det framkom, att det rådde högst varierande förhållanden i de fyra nordiska länderna när det gällde förbundens möjligheter att inverka på beslut i frågor som gällde de döva. I Sverige har vi nu ett mycket gott samarbete med myndigheterna och olika ärenden, utredningar o. dyl. går på remiss till förbundet, och det är en sak som vi är mycket tacksamma för.

På en fråga av Breiteig diskuterade vi även, vilken myndighet samarbetskommitten hade, och det framkom, att den endast utgjorde ett rådgivande organ utan någon myndighet alls. Då detta verkade en smula löst kom man överens om att saken borde utredas och kommittens möjligheter att göra sig gällande borde stärkas.

Efter vad jag kunnat se så är den Nordiska samarbetskommitten ett mycket behövligt forum för gemensamma nordiska problem och vi har genom kommitten mycket stora möjligheter att hjälpa varandra över gränserna, när det gäller problem av gemensam art och dessa är i sanningen många. Instämmer med Breiteig att en utredning måste göras för att fastställa vilken myndighet kommitten skall ha. Samarbetet inom kommitten under de två sammanträdena i Wiesbaden var mycket gott och sammanträdena leddes på ett föredömligt sätt av danske förbundsordföranden Ole Plum. Som avslutning bjöd de gästfria danskarna på middag. Gav Världsförbundets kongress klent resultat så gav de två sammanträdena med Nordiska samarbetskommitten desto mera vilket bådar gott för det framtida nordiska samarbetet.

Den nordiska kongressen 1960, som skall hållas i Köpenhamn var även uppe till behandling, men mera härom i ett kommande nummer.

Lars Kruth.

SCHACK

Jakobstads döva slog Nordan i Luleå med 8—0

Fyra schackspelare från Jakobsads dövas schackklubb spelade på Luleås dövas schackklubb Nordans inbjudan den 31 oktober i Sverige. Belåten återvände spelarna efter seger 8—0.

Nordan Luleå—JDSK

Ivar Lundsten—Paul Lindberg 0—2, John Andersson—Jalo Nuolikoski 0—2, Hans Bäck—Alf Bjong 0—2, Alvar Larsson—Arvid Jansson 0—2.

Nästa år kommer Nordan till Jakobstad för att delta i JDSK:s 25 årsjubileum. Också Vasa dövas schackklubb skall spela en pokalmatch mot JDSK. Nordan har lovat komma hit och försöka göra sitt bästa att ta revansch.

JAKOBSTADS dövas schackklubb vann klart över Vasa KSK i en turnering som spelades den 21—22 november. Resultat:

JDSK	Vasa KSK	
P. Lindberg	M. Tarvonen	2-0
J. Nuolikoski	E. Taliniemi	0-2
A. Jansson	P. Ahlskog	1½-0½
A. Bjong	E. Södergård	2-0

Efter första dagen ledde JDSK 2½—1½. Andra dagen ledde JDSK 3—1. Alltså vann JDSK med 5½ mot 2½.

MÖTEN

HEROS årsmöte hålles den 16. 1. i HDF kl. 19. Behandling av stadgeenliga ärenden.

DÖVAS nykterhetsförening Surd r.f. håller sitt årsmöte den 24 januari kl. 19. Stadgeenliga ärenden behandlas. Nya och gamla medlemmar välkomna.

VASA Dövas Förening håller sin årsmöte den 31 januari kl. 14 i de dövas hus Hantverkarg. 6, Brändö. Stadgeenliga ärenden behandlas. Nya och gamla medlemmar välkomna.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

Utgivare: **Finlands Dövas Förbund r.f.**

Huvudredaktör: **Urho Kierimo** Lempäälä, Toutonen.

Red. sekr.: **Rurik Pitkänen,** Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. Tel. 38 154.

Svenskpr. red.: fru **Ulla-Birgitta Laine,** Eskontie 7, Kerava. Manuskripten bör sändas till redaktören före månads slut.

Expedition: Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. ☎ 38 154.

Postgiro: 6825.

Prenumerationspris 1959: 1/1 årg. mk 500:—, till utlandet mk 600:—.

LEIRIELÄMÄÄ UNOSESSA

— Tämä vanha talo oli autio. Sen monet huoneet olivat tyhjillään, pihamaan polut olivat nurmettuneet ja heinää sekä koiranputkea kasvoi kaikkialla. Seinustoja saarsivat miehenmittaiset nokkos- ja viholaispensaat, puutarhan sireeni- ja muut koristepuut olivat ryöstäytyneet villiin kasvuun.

Näin kertoi Kauko Mäkelä. Pihanurmella hänen eteensä oli ryhmittynyt tarkkaavainen kuulijakunta; siinä näkyi Hämeenlinnan kuuroja sekä Kalvolan Unosen kylän talolliset ja torpparit perheineen.

— Eräänä päivänä, Mäkelä jatkoi kerrontaansa, tämän aution talon ja villiintyneen pihamaan täytti riehakas ja iloinen nuorisojoukko. Talon huoneet saivat elämää, nurmettuneet polut tallattiin, pihamaan heinikko niitettiin, nokkosarmeijat hävitettiin, koristepensaat ja -puut tasoitettiin. Kesäisen viikon päivät liehui pihalla pystytetyssä lipputangossa sinivalkoinen lippumme; sen nousua ja laskua oli aamuin illoin seuraamassa tämä nuorisojoukko suoraryhtisenä rintamana.

Mäkelä vetää henkeään ja jatkaa:

— Hyvät kuulijat, tämän talon mailla on viikon ajan ollut Hämeenlinnan nuorten kuurojen leiri. Teitä kiinnostaa näiden nuorten puuhat, siispä seurannette läpileikkausta tavallisesta leiripäivästä.

Kauko Mäkelä läpsäyttää käsiään.

Pihan reunalla seisovien telttojen oviverhot heilahtavat, unisia ja haukottelevia leiriläisiä ilmaantuu teltoista. Nopeasti he järjestäytyvät jonoon ja vinhaa vauhtia kierretään pihamaa. Pysähdys, raivokkaasti suoritetaan voimisteluliikkeitä, kiireellä ja hosuen viedään minuutissa läpi 10 min. ohjelma.

Leiri hajaantuu rannalle aamuintiin ja karkaa sieltä taloon.

Mäkelä selostaa:

— Nyt seuraa aamutee. Senjälkeen ei suinkaan seuraa päivän kestävä laiskottelu vaan ahkerointia. Katsokaa!

Samaan aikaan kun keittiöpalvelukseen määrätyt leiriläiset — poika ja tyttö, ravaavat kantamuksineen talon, kellarin ja aitan välillä, rientävät muut lukutouhuihin lippusalon luo. Musta taulu kiidätetään siihen lentovauhtia, luennoitsija häärää hiki hatussa kirjoittaen kummia koukeroita, leiriläisillä on kullakin iso kirjapino, kirjoja selaillaan niin, että lehdet lentävät. Pääemäntä lentää siihen kalkuttaen lehmänkelloa ja leiri ryntää taloon.

— Aamiaisaika, selostaa Mäkelä ja jatkaa: iltapäivän ohjelmassa on tavallisesti kävelyretki tai ulkoilua, senjälkeen on parin tunnin työpelvelu.

Talon ovi paukahtaa auki, ja leiri syöksyy pihalle lapiot, haravat, viikatteet ja puutarhasakset aseinaan. Nopeassa taistossa pihan viimeiset heinät niitetään ja haravoidaan, pensaista katkaistaan viimeiset latvukset.

— Illalla. lipunlaskun jälkeen on joko illanvietto tai leirinuotio, kuten nytkin.

Leiri marssii rauhallisesti pihamaalle ja ryhmittyy ympyrään. Leirinjohtaja sytyttelee kuviteltua nuotiota ja lausuu tulen loitsun.

Vanha mukava leirilaulu l. etaan, leiriläisten joukossa kaksi kirkasta tytönääntä säestää viitontaa:

»Korkeella puussa varis,
hei veeveli, veeveli, vooveli vei,
korkeella puussa varis — istui.»

Tällainen, suurin piirtein ottaen, oli tämän leirin tavallinen päivä. Leirille oli kutsuttu, paitsi Hämeenlinnan nuoria kuuroja, myös Riihimäen, Lahden ja Tempereen kuuroja. Mutta vain Riihimäki oli lähettänyt nuoriaan, — Tampereta edusti kyllä sikäläisen yhdistyksen päämies Kauko Mäkelä, joka Kuurojen Liiton leiriasiantuntijana oli saapunut seuraamaan leirin edesottamuksia sekä sen selviytymistä kenttäolosuhteissa. Eihän täällä ollut kansanopistoa mukavuuksineen. Leirille oli eksynyt muuan raumalainen, »kalkkilaivan kapteeni», aivan vitivalkoinen mies. Kuin valokuvan negatiivi oli eräskin määritelmä tästä leiriläisestä.

Leirillä vallitsi ankara kuri. Jopa kaikenlaiset voimasanat oli kielletty, jos joku sellaisen lausui niin sai maksaa erehdyksestään sakkoa. Jokainen leiriläinen oli vuorollaan keittiöpalveluksessa, ja siinä niin herrat kuin neiditkin pantiin kursailematta tiskaussoikon ääreen. Siitä ei säästynyt edes leirinjohtaja, hänet armoton kohtalo pääemännän muodossa määräsi tuohon työhön juuri vierailupäivänä.

Vierailupäivä, sunnuntai, yllätti täydelleen leirin. Oli kyllä valmistauduttu, mutta muistaen Viittakiven leirin esimerkin oli odotettu vieraita vain kourallinen. Tuli useampia kourallisia, melkein kaikki Hämeenlinnan kuurot, lähitalojen, ehkä kaukaisempienkin kaikki väki. Rannalle tarkoitusta varten raivattu leirikirkko täyttyi kenttähartauden ajaksi, jonka piti opettaja Eila Seppä.

Unosen leiri eli aikansa, viikon. Senjälkeen teltat purettiin ja leiritalo jäi yhtä autioksi kuin ennenkin. Mutta mukanaolleille nuorille jäi unohtumattomat muistot yhteisistä elämyksistä ja jotakin ehkä merkitsi myös leiriajan esimerkillinen toveri- ja yhteishenki.

Ja ehdottomasti jokainen leiriläinen vielä monesti on ajatuksissaan muistanut kiitoksella Unosen Eerolan omistajaa, emäntä Paakkalaa, jonka ansioksi on laskettava, että leiri saatiin pitää, sekä lähitalojen ystävallisiä asukkaita.

Uuras Luuta

---

sille. Pitäisi aina pyrkiä kärsivällisesti, toisten vioista huolimatta olemaan avuksi toisille, sekä kohtelias ja ystävällinen. Tällä tavoin voimme hankkia myös ystäviä itsellemme.

Mutta se on monelle helpommin puhuttu kuin tehty. Tässä kohden se juuri tuleekin itsekasvatus esille ja siinä samalla tulee monelle aloittelijalle pysähdys. Se on heille samaa kuin tehdä itsemurha. Mutta on niitäkin, jotka voittavat oman itsekkyytensä ja pyrkivät aina selvemmin mielenjalouteen, puhtauteen ja epäitsekkäästi palvelemaan muita. Nämä tällaiset henkilöt kulkevat itsekasvatuksessa ja luontonsa kehittämisessä aina voitosta voittoon. Heistä kehittyy hyviä, toisille esimerkiksi kelpaavia ihmisiä. Näitä tällaisia »uudesti syntyneitä» aikamme kipeästi kaipaakin.

N.N.

KUUROJEN LEHTI 1960

tulee tämän jälkeen ainoastaan niille, jotka ovat tehneet tilauksensa

Vuosikerta joululehtineen 600 mk

LIITTOMME UUTISIA

Keskushallituksen kokouksessa 6. 12. käsiteltiin ja päätettiin mm.

Kuurojen Maatalousammattikoulusta valmistettu elokuva katsottiin ja todettiin, että lähes tunnin kestävä kuvaus elämästä ja työstä tässä koulussa oli hyvin onnistunut ja kiintoisa. Ohjauksesta ja teksteistä vastasi opettaja Jaakko Väisälä, kuvauksesta toim. Rurik Pitkänen. Päätettiin tilata alkuperäisfilmin säästämiseksi kopio tästä. Ensi esitys tapahtuu liittomme vuosikokouksessa.

Todettiin, että liittomme säännöt sellaisina kuin ne viime vuosikokouksessa tulivat hyväksytyiksi, eivät olleet läpäisseet rekisteriviranomaisen tarkastuksessa. Ne on korjattava ensi vuosikokouksessa.

Kirjastoapurahoja myönnettiin Varkauden yhdistykselle 5.000:— ja Lahden yhdistykselle samoin 5.000:—, mikäli ei ole ennen saanut. Ehtona on, että kukin yhdistys lähettää keskushallitukselle luettelon ostamistaan kirjoista.

Hyväksyttiin maksettavaksi eräitä esitelmämatkojen korvauksia, joita yhdistykset olivat anoneet.

Merkittiin saaduksi kuluvalle vuodelle lisää valtionavustusta päätoimisen toimihenkilön palkkauksen parantamiseen.

Käsiteltiin Imatran Kuurojenyhdistyksen lakkauttamisasiaa ja päätettiin lähettää kirjelmä siitä sekä Imatran että Lappeenrannan yhdistyksille. Asiassa meneteltävä a.o. yhdistyksen sääntöjen edellyttämällä tavalla.

Rovasti Paunun anomuksesta päätettiin myöntää kuurojen lasten äitikurssien kustannuksiin kuluvalle vuodelle 25.000:— ja vuodelle 1960 40.000:—. Käytöstä pyydetään antamaan selvitys.

Liiton vuosikokous päätettiin pitää maaliskuussa 1960 Helsingissä. (Liitto täyttää 55 vuotta ja HKY 65 vuotta).

Päätettiin ostaa liitolle uusi ja ajanmukainen filmauskamera, jolla voidaan tehdä mm. kansainvälisen yhteistoiminnan edellyttämä elokuva kuurojen opetuksesta, erilaisista töistä ja saavutuksista maassamme.

Kuopion Kuurojen Yhdistykselle päätettiin antaa 10.000:— 50-vuotisen toiminnan johdosta ja Viipurin Kuurojen Yhdistyksen 60-vuotismuistojuhlan johdosta Karjalan kuurojen Heimosäätiölle Viipurin Kuurojen Yhdistyksen liiton hallussa olevasta rahastosta 10.000:—.

Merkittiin pöytäkirjaan selostus liiton saatavista.

Päätettiin uudelleen esittää valtioneuvostolle kuurojen avioitumisrajoitusten poistamista, koska Suomi on ainoa maa, jossa k.o. rajoitukset ovat voimassa ilman mitään hyötyä yhteiskunnalle ja tuottaen vaivaa ja kustannuksia kuuroille.

Esitettiin selostus Kuurojen Joulusta. Menekin todettiin olleet hyvä, sillä toimistosta oli koko painos jo lähetetty myyjille kautta maan.

Päätettiin perustaa kunniamerkkikomitea, jonka tulee tehdä esityksiä joulukuun 6 p:nä jaettavista kunniamerkeistä yksinomaan kuuroille. Komitean kokoonkutsujaksi valittiin työnjohtaja R. Th. Östman ja jäseniksi rva A. Ahlbäck ja insin. R. Savisaari.

Päätettiin tehdä uusi anomus yhdessä Kuulonhuoltoliiton kanssa työhönsijoittajan saamiseksi kuuroille ja huonokuuloisille.

Esitettiin selvitys Kuurojen Päivän kuluista, jotka hyväksyttiin. Todettiin, että Kauppakorkeakoulussa syyskuun 27 p:nä vietetty Kuurojen Päivä oli ollut ohjelmansa ja järjestelynsä puolesta mitä onnistunein, lukuunottamatta filmiä "Puhuvat kädet", joka arvosteltiin epäonnistuneeksi.

Muitakin liiton sisäisiä asioita käsiteltiin ja päätettiin seuraava kokous pitää helmikuun 7 p:nä.

NÄIN ÄÄNEKOSKEN YHDISTYKSESSÄ

Eräs liittomme pienimpiä alaosastoja on Äänekosken Kuurojen yhdistys, vain vähän toistakymmentä jäsentä käsittävä yhtymä, jossa kuurot toimivat toistensa hyväksi ja toisiaan ilahduttaakseen, pyytämättä työstään palkkiota tahi kiitosta.

Tällaisella pienellä yhdistyksellä ei tietenkään ole omaa kontua, eipä vuokrahuonettakaan. Ompahan vain jäsenten kodit avoinna tulla milloin halutaan järjestää yhteinen juhla tahi valistustilaisuus. Suurempina juhlina sentään kokoonnutaan koululle, jos odotetaan vieraita naapuriyhdistyksistä tahi kauempaakin.

Yhteenkuuluvaisuuden tunne yhdistää tätä pientä kuurojen joukkoa, jokainen haluaa auttaa siinä missä voi ja mihin taito riittää, joko ohjelmassa jotakin esittämään tahi ravintolan puolella muonitusta hoidellen.

Yhtä tyytyväisinä, kunhan vain saa olla auttamassa ja jakamassa mielihyvää tahi iloa toisen mieleen.

Kevätkesällä tämä yhdistys oli järjestänyt kesäjuhlan. Erikoisen onnistunut se tilaisuus olikin, niin että jäi mieleen ehyenä ja valoisana kuin kevätkesän päivä, sekin oli valoisa ja aurinkoinen.

Tällä kerralla olivat kuurot kokoontuneet kauppalasta muutamien kilometrien päässä olevaan Harakan taloon, jossa nuorikko talon isännän kanssa ottivat vieraat vastaan kuin olisivat omia sisaria ja veljiä. Olipa Niilo isäntä lämmittänyt saunan, jonne vieraat johdatettiin ihaniin löylyihin ja sen jälkeen Lea emännän maukkaan ruokapöydän ääreen, jonka antimista pääsi nauttimaan jokainen vieras. Siinä aurinkoisessa pihassa iltapäivää vietettiin puhellen ja suunnitellen toimintamuotoja ja iloittiin siitä että taas oli päästy toisiaan tapaamaan. Talon ystävälliset haltijat luovuttivat koko talonsa vieraiden käyttöön. Valmistettiin pehmeät petit käydä levolle, huollettiin ilta- ja aamukahvit ja taas ateria, ja niin sitten sunnuntaiaamuna aloitettiin varsinainen ohjelma, ensin hartaina yhtyen virttä viittomaan ja seuraamaan puhetta Taivaan Isän hyvyydestä lapsiaan kohtaan.

Riitti tämän jälkeen ohjelmaa. Esitelmöitsijä oli Helsingistä sekä Jyväskylästä, mutta ilahduttavinta oli se panos, mitä jäsenet itse antoivat. Olipa siinä kaksi kalevalaista runonlaulajaa, partasuita uroita, jotka tulkitsivat Kalevalaa elävästi viittoen ja kannelta näppäillen. Nähtiin myöskin leikkisä poikamies, koirineen ja kissoineen, seurattiin huumorin höystämää puhetta y.m. Hyvä päivä se oli joka kaukaa tulleen sai ajattelemaan, kunpa jokaisessa kuurojen yhdistyksessä olisi tällaista avuliaisuuden henkeä, niin kylläpä kelpaisi tulla näkemään ja oppimaan.

Petra.

Runolaulajat Äänekoskella

*

Lehtemme toimitus on päättänyt silloin tällöin julkaista pieniä välähdyksiä eri yhdistysten toiminnasta. Tässä ensimmäinen sellainen.

TERVEISIÄ AMERIKASTA

Kuurojen Lehden lokakuun numerossa kerrottiin kuopiolaisen Toivo Oksmanin perheen muuttamisesta rapakon taakse Kanadaan. Siksi haluaisin minäkin kirjoittaa vähän eräästä toisesta suomalaisesta.

Saavuttuani kesäkuun 27 p:nä New Yorkiin, oli vastassa Amerikkaan aikaisemmin muuttanut entinen kuopiolainen, tunnettu seiväshyppääjä-maailmanmestarimme Tenho Broman viehättävine rouvineen sekä Amerikan suomalainen Leo Ahonen, joka oli käynyt useita vuosia sitten Suomessa. Ensi näkeminen oli ilahduttavaa, mutta ihmeekseni huomasin, että Tenho oli unohtanut Suomen kuurojen viittomakielen. Selitin useasti hänelle meidän viittomakieltämme ja vähitellen se palautui hänen muistiinsa. Välillä hän puhui englantia. Hän pahoitteli unohtamistaan, oltuaan lähes 6 vuotta Yhdysvalloissa.

Tenho Broman perheineen

Tenho Bromanin anoppi rva Aaltonen oli hento ja erittäin pirteä korkeasta iästään huolimatta ja hän oli kanssani tulkkina virka-asioissa New Yorkissa. Hän on käynyt Suomessa useita vuosia sitten tyttärensä kanssa ja varmaan monet kuurot täällä heitä muistavat.

Bromaneilla on 2 suloista 6—4-vuotiasta tyttöä ja kolmannenkin on haikara luvannut tuoda. Näkyy, että Tenho on hyvin menestynyt puusepän alalla. Heillä on myös oma auto. Hän suunnittelee parhaillaan maapalstan ostamista New Yorkin ulkopuolelta ja aikoo rakentaa omakotitalon tai ostaa valmiin käytetyn talon.

Kerran kysyin Tenholta, eikö hän palaa enää urheilukentälle? Hän pudisti päätään, valittaen että New Yorkissa kuurot harrastavat kovasti koripalloa tai eivät välitä urheilusta ollenkaan. Toisissa kaupungeissa kilpaillaan kyllä, mutta sinne ei voi mennä pitkien matkojen takia. Toinen syy on se, että koti ja perhe on vienyt hänen aikansa. Kysyin vielä, että palaako hänen mielensä takaisin Suomeen? Hän vastasi kiintyneensä Yhdysvaltoihin ja parempiin työansioihin, eikä ole ajatellut Suomeen paluuta.

Samaan aikaan kun saavuin New Yorkiin, sai Tenho Yhdysvaltain kansalaisoikeuspaperit ja oli siitä mielissään. Hän on nyt Amerikan kansalainen. New Yorkissa kuurot ystävät kertoivat minulle, että Tenho on vaatimaton ja kunnollinen perheenisä ja tunsin itseni siitä ylpeäksi suomalaisten puolesta.

Tenho perheineen pyytää lähettämään terveisensä kaikille ystäville ja entisille urheilutovereille.

Martta Kattainen.

KIRJE KERENISTÄ, KUUROJEN LÄHETYSKOULUSTA

Tänään on lauantai. Koulumme oppilaat ovat pesseet ja silittäneet vaatteensa, lakanansa ja pyyheliinansa. Ja heillä on ollut suursiivous majoissaan. Tässä meidän koulussamme ei ole mitään opetusta lauantaisin, jotta lapsille jäisi aikaa pesemiseen ja siivoukseen. Näin pääsemme maksamasta palkkaa erityisille pyykkäreille ja siivoojille, ja siten Ruotsin ja Suomen kuurojen keräämät rahat riittävät paremmin. Vaimoni ja minä olemme käyneet katsomassa majoja. Ja ne ovat

puhtaita ja hauskan näköisiä ja viihtyisiä.

Me aloitamme jokaisen päivän aamurukouksella ja lopetamme sen iltarukouksella. Joka ilta me rukoilemme näin: "Hyvä Jumala siunaa ja varjele ystäviämme Ruotsissa ja Suomessa." Me ajattelemme kiitollisina niitä, jotka lahjoittavat rahaa Kuurojen Lähetykselle niin, että nämä kuurot lapset voivat käydä koulua täällä.

Nämä lapset ovat todellakin hyvin herttaisia ja hauskoja. Ja he ovat monella tavalla liikuttavia. Vaimoni oli sairaana pari päivää. Ja lapset kysyivät yhä uudestaan ja uudestaan, miten hänen vointinsa on. Eräs tytöistä sanoi minulle: "Jumala auttaa rouva Svennasta tulemaan terveeksi." Lapset uskovat Jumalaan. Tämän neiti Roos on opettanut heille. Mitä kauemmin saamme olla täällä, sitä enemmän olemme oppineet antamaan arvoa neiti Roosin työlle. Hän on osannut kasvattaa lapset ahkeriksi. En ole koskaan elämässäni nähnyt niin ahkeria lapsia kuin nämä kuurot oppilaat. He alkavat työnsä aamulla aikaisin kastelemalla puutarhaa ja siivoamalla kouluhuoneiston ennen koulun alkua. Koulu alkaa klo 8.15. Ja iltapäivällä koulun loputtua he tekevät työtä puutarhassa. Viimeiseksi illalla he lukevat tunnin läksyjään. Jos tytöille kuitenkin tulee jokin vapaa hetki, niin heti näkee heidän istuvan käsityönsä ääressä.

Viime viikolla tänne tuli jalkaisin isovanhempiensa kanssa kuuro tyttö koululle. Tyttö oli likainen. Hän oli kävellyt pölyssä monia kymmeniä kilometrejä. Hän näytti pelokkaalta. Oli sääli katsella häntä. Isovanhemmat pyysivät hartaasti, että tyttö saisi alkaa koulunkäynnin täällä. Mutta hänelle ei ollut tilaa. Meidän täytyi lähettää hänet takaisin pieneen pimeään majaan siihen kaukaiseen kylään, missä ei kukaan osannut puhua hänen kanssaan. Tämä oli hyvin vaikeaa.

Sydämelliset terveiset kaikille Kuurojen Lehden lukijoille vaimoltani ja minulta!

Ivar Svennas.

Jatkoa siv. 8

— Siihen teille voi antaa pätevimmän vastauksen koulumme kasvatti Aleksadr Denisenko. Hän on sattumalta juuri tänään täällä käymässä, asentamassa uutta elokuvakonettamme, vastattiin minulle.

Ensimmäiset kysymykseni Aleksadr Denisenkolle esitin kääntyen Ivan Obolenskin puoleen kuin odottaen hänen tulkitsevan ne. Mutta kohta huomasin sen olevan tarpeetonta. Poika ymmärsi mainiosti jokaisen sanani ja vastasi rauhallisesti kysymyksiini.

Hänen elämäkertansa on hyvin tyypillinen kuuromykkäkoulun kasvatille. Hän oli menettänyt varhain kuulokyvyn aivokalvontulehduksen sairastettuaan. Vuosien kuluessa koulu oli tehnyt tehtävänsä. Poika oppi puhumaan, kävi oppivelvollisuuskoulun ja hankki ammatin sekä suoritti lisäksi kuuromykille järjestetyn koneteollisuusopiston erikoisosaston kurssin. Nyt hän käy tehtaassa työssä ja valmistautuu jatkamaan opintoja koneenrakennusteollisuuden korkeakoulun kirjeopiskelulinjalla.

Raivaaja 23. 7. 59

Kotimaasta

KUOLLUT. Emännöitsijä **Martta Kinnunen** kuoli äkkiä 19 p:nä marraskuuta Tampereella. Hän oli syntynyt Heinävedellä ja käynyt Kuopion kuurojenkoulun sekä Kuopion talouskoulun, jossa suoritti menestyksellä 4-kuukautisen kurssin kuulevien kanssa.

Martta oli yli 14 vuotta, kuolemaansa saakka, erään tamperelaisen tehtailijan kodissa taitavana taloudenhoitajana. Hän oli myös Tampereen Kuurojenyhdistyksen jäsen, innokkaana mukana sekä yhdistyksen että naiskerhon toiminnassa. On esittänyt näytelmiä ja kertomuksia sekä toiminut naiskerhon sihteerinä. Innokkaasti hän oli mukana kuurojen lähetyksen ompeluseuroissa ja hänen käsistään on lähtenyt paljon käsitöitä ompeluseuran myyjäisiin. Kun Tampereen Kuurojenyhdistyksen "Omaan kotiin" lehteä alettiin myydä, niin Martta oli mukana sitä myymässä näin auttaen omalta osaltaan Tampereen Kuurojenyhdistyksen oman kodin saantia.

Martan erikoisharrastuksena oli matkailu, kirjallisuuden lukeminen sekä käsityöt. Kesälomillaan hän kävi ulkomaillakin, mm. Brysselin maailmannäyttelyssä ja viimeksi hän kävi kesällä Lapissa ja Pohjois-Norjassa. Näistä matkoistaan hän oli ajatellut kirjoittaa muistelmia Kuurojen Lehteen, mutta se jäi liian aikaisen poismenonsa takia.

Kirjallisuudesta hän kertoi mielellään. Hänen isäntäväkensä salli hänen vapaasti lainata kirjoja luettavakseen laajasta kirjastostaan.

Martan äkillinen poismeno järkytti syvästi ystäviä, joiden mieleen jäi kaunis muisto hänen valoisasta ja vilkkaasta olemuksestaan.

Martta Kinnusen maallinen tomumaja vietiin hänen kotipitäjäänsä Heinävedelle ja haudattiin joulukuun 5 p:nä suuren sukulais- ja ystäväjoukon saattamana Petäjäharjun hautausmaahan. Tampereen Kuurojenyhdistyksen ja ystävien suruadressit lähetettiin omaisille.

Lepää rauhassa rakas Ystävä odottamassa ylösnousemusta.

K. A.

TURUSSA kuoli marraskuun 20 p:nä rouva **Martta Helenius** o.s. Villberg 77 vuoden vanhana ja haudattiin marraskuun 27 p:nä. Rovasti T. Väinölä toimitti ruumiinsiunauksen, jonka konsulentti Tora Vehanen tulkitsi viittomakielelle. Lepää reuhassa.

LOHJALLA kuoli lokakuun 30 p:nä rouva **Fanny Manelius** 83 vuoden vanhana ja haudattiin marraskuun 8 p:nä. Hän on käynyt Turun viittomakoulun ja mennyt naimisiin jalkineentekijä Eedi Maneliuksen kanssa 1915 Turussa. Eedi Manelius kuoli 1923. Sitten leskirouva Fanny Manelius muutti takaisin syntymäkotiinsa Lohjalle, jossa asui kuolemaansa asti.

TOHOLAMMILLA kaatui 24. 10. 59 kuuro **Hilda Pyörre,** katkaisten kyynärvarresta oikean kätensä. Hän oli noussut tuolille panemaan peltiä kiinni ja kaatui sieltä. Loukkaantuneelle annettiin ensiapu Toholammin sairaalassa, minkä jälkeen hänet vietiin Seinäjoen lääninsairaalaan, jonne hän toistaiseksi joutui jäämään. Pyörre, joka on 78-vuotias, asuu yksinään omassa tuvassaan ja naapurin tyttö meni sattumalta siellä käymään ja ilmoitti naapureille tapaturmasta.

Merkkipäiviä

60 VUOTTA täyttää Hämeenlinnassa tammikuun 20 päivänä kirjansitoja **Paavo Ilmari Valtonen.**

Hän on syntynyt Hausjärvellä maanviljelijän poikana, mutta kaupunkilaistui siirtyessään v. 1927 Hämeenlinnaan Arvi A. Karisto Oy:n kirjansitomoon, missä hän edelleen työskentelee. Hämeenlinnan kuurojen yhdistystoiminnassa on Ilmari Valtonen antanut merkittävän panoksensa, ollen neljättä vuosikymmentä kuurojenyhdistyksen johtokunnassa. Tänä aikana häntä on käytetty kaikissa mahdollisissa luottamustehtävissä toimien hän nykyisin yhdistyksen rahastonhoitajana.

Myös urheilun saralla Ilmari Valtonen on ollut näkyvä hahmo, eikä vain yksistään Hämeenlinnassa. Aikoinaan hän olikin yksi KUL:n parhaista urheilijoista, saaden hän edustaa maatamme m.m. v. 1924 Trondheimissä, v. 1926 Kööpenhaminassa ja v. 1928 Göteborgissa. Aktiivisen urheilun jätettyään on hän edelleen omistanut aikaansa urheilulle seuratoimitsijana, kuuluen hän Hämeenlinnan Hälin johtokuntaan seuran puheenjohtajana tai muissa toimissa kolmattakymmentä vuotta. Ansioistaan urheilun hyväksi on hänelle myönnetty Suomen Urheilun hopeinen ansiomitali.

Ilmari Valtonen tunnetaan Hämeenlinnassa vakaana hämäläisenä, joka ei paljon puhu, mutta tekee sitä enemmän. Siksipä kaikki Ilmarin ystävät yhtynevät onnitteluihini "yhteiselle puuhamiehelle" sekä toivottamaan hänelle jatkuvasti tarmoa ja innostusta.

J. N.

60 VUOTTA täyttää tammikuun 23 p:nä herra **Vilhelm Järveläinen** Kilossa Helsingin lähellä. Hän on syntynyt Viipurin pitäjässä Yläsommeen kylässä.

80 VUOTTA täyttää tammik. 29 p:nä **Josefiina Vehniäinen** Konnevedellä.

Shakkia

OULUN Kuurojen Shakkikerhon sääntömääräinen vuosikokous pidetään tammik. 17 p:nä klo 16 Kuurojen Yhdistyksen talossa. — Kerhon jäseniksi aikovia pyydetään ilmoittautumaan.

PIETARSAAREN Kuurojen Shakkikerho vieraili Ruotsin Luulajassa, jossa shakkiystävyysottelut pidettiin lokak. 31 p:nä. P.K.S.K. voitti 8—0.

Parhaat tulokset: P. Lindberg—I. Lundsten 2—0, J. Nuolikoski—J. Andersson 2—0, A. Bjong—H. Bäck 2—0 ja A. Jansson—A. Larsson 2—0.

Pietarsaaren K.S.K. ja Vaasan K.S.K. pelasivat shakkipokaaliottelun Pietarsaaressa marrask. 21—22 p:nä. P.K.S.K. voitti 5 1/2—2 1/2 ja sai kiertopalkintoon ensimmäisen kiinnityksen.

Pöytäjärjestys oli: P. Lindberg—M. Tarvonen 2—0, J. Nuolikoski—E. Tuliniemi 0—2, A. Jansson—P. Ahlskog 1 1/2—1/2 ja A. Bjong—E. B. Södergård 2—0.

Ensi syksynä Pietarsaaren Kuurojen Shakkikerho täyttää 25 vuotta ja ruotsalaiset Luulajan shakkimiehet sekä vaasalaiset saapuvat silloin Pietarsaareen.

Urheilua

KUUROJEN Sisun vuosikokous pidetään loppiaisena tammik. 6 p:nä klo 12. Kokouksen jälkeen mahdollisesti elokuvaesitys. Toivotaan kaikkien jäsenten saapuvan.

HERON vuosikokous pidetään 16. 1. Helsingin Kuurojen Yhdistyksellä klo 19. Esillä sääntöjen määräämät asiat.

KUOPION Kuurojen Kunnon vuosikokous pidetään tammikuun 17 p:nä klo 18 Kuurojenkoululla.

LAHDEN Kuurot Urheilijat r.y:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään tammik. 17 p:nä klo 13 Lahden yhteiskoululla. Kaikkia jäseniä kutsutaan kokoukseen.

KYMINLAAKSON K.u.seura "Tähden" sääntömääräinen vuosikokous pidetään Kotkan Työväentalon kerhohuoneessa lauant. tammik. 30 p:nä klo 18. Jäsenet, saapukaa kokoukseen.

Kokouksia

TAMPEREEN Kuurojen Yhdistyksen miehet järjestää verrattoman hauskan miesten tempauksen yhdistyksen huoneustossa Satamak. 1 B 2 tammikuun 23 p:nä klo 19. Tampereen kuurot miehet ovat tunnettuja erittäin hyvästä kahvinkeittotaidostaan ja paksujen pullien leikkuusta kuin nuukat naiset ja muutakin hyvää ja hauskaa ohjelmaa on taatusti luvassa. Siis kannattaa saapua vaikka kaukaakin sen omin silmin toteamaan. Seuraavana päivänä sitten on tilaisuus seurata urheiluseuran vuosikokousta.

Vakuudeksi: Tampereen Kuurojen Yhdistyksen miehiset miehet.

OULUN Kuurojen Yhdistyksen vuosikokous ja esitelmäpäivät pidetään tammikuun 16—17 p:nä, alkaen lauantaina klo 18. Toimittaja Pitkänen on luvannut tulla puhumaan. Tervetuloa kaikki Ouluun.

VAKKA-SUOMEN Kuurojenyhdistyksen vuosikokous pidetään tammikuun 23—24 p:nä Piuhassa Paavo Niinikankaan talossa, alkaen lauantaina klo 19.

KUUROJEN Raittiusseura Surd r.y:n vuosikokous pidetään tammikuun 24 p:nä klo 19. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Uudet ja vanhat jäsenet tervetulleita.

LAPPEENRANNAN Kuurojen Yhdistyksen vuosikokous pidetään Kuurojen talossa sunnuntaina tammik. 24 p:nä klo 13.

VAASAN Kuurojen Yhdistyksen vuosikokous pidetään tammik. 31 p:nä klo 14 Kuurojen talossa Palosaarella Käsityöläiskatu 6. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Uudet ja vanhat jäsenet tervetulleita.

ÄÄNEKOSKEN Kuurojenyhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidetään tammik. 31 p:nä Niilo Harakan talossa Markkamäellä, Metsäkatu 10, klo 12. Kaikki jäsenet saapukaa.

JYVÄSKYLÄN Kuurot r.y:n vuosikokous pidetään tammik. 31 p:nä pappilassa. Tervetuloa sekä vanhat että uudet jäsenet joukolla mukaan!

RIIHIMÄEN Kuurojen Yhdistys r.y:n vuosikokous pidetään tammikuun 31 p:nä klo 12 Kansalaisopistolla. Kaikkien jäsenten toivotaan saapuvan. Tervetuloa.

KUOPION Kuurojen Yhdistyksen vuosikokous pidetään helmikuun 7 p:nä klo 18 Kuurojenkoululla.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n vuosikokous pidetään helmikuun 7 p:nä klo 14 Hätilän seurakuntatalossa. Esillä sääntöjenmuutosehdotus.

SEINÄJOEN Kuurojen Yhdistyksen vuosikokous pidetään sunnuntaina helmikuun 7 p:nä Työväentalon yläkerrassa klo 12. Tervetuloa kaikki jäsenet.

TAMPEREEN Kuurojen Yhdistyksen Naiskerho ja Nuortenkerho järjestävät iloiset ja reippaat ohjelmalliset juhlat helmikuun 13 p:nä. Ohjelmassa on mm. amerikkalais- ja ruotsalais-tanssiesityksiä, rva M. Kattainen selostaa ja esittää varjokuvia Yhdysvaltain valtion New Meksikon vuoriluolista ihmeellisine kivimuodostelmineen, intiaanimuseosta ja intiaaneista, eri valtioiden maisemia sekä kaupunkeja. Tulot luovutetaan T:reen Kuurojen Yhdistyksen huoneuston korjauskuluihin ja uusien tuolien ostoon. Seuraavana päivänä 14 p:nä on tilaisuus seurata T:reen Kuurojen Yhdistyksen vuosikokousta klo 15 laajennetussa ja korjatussa huoneustossa.

Majoitusta saa tilata Tampereen Kuurojen Yhdistykseltä Satamakatu 1 B. Tervetuloa kaukaa ja läheltä.

KEMIN Kuurojen Yhdistyksen vuosikokous on helmikuun 13—14 p:nä Työväentalolla, alkaen lauantaina klo 17. Tärkeät asiat esillä. Saapukaa jäsenet täsmälleen sekä uudet jäsenet ovat tervetulleita. Kehoitamme kaikkia kuuroja tulemaan kokoukseen.

JOENSUUN Kuurojen Yhdistyksen vuosikokous pidetään lauantaina helmik. 13 p:nä klo 18 Niinivaaran kansakoululla.

LIEKSAN Kuurojen Yhdistyksen vuosikokous pidetään sunnuntaina helmikuun 14 p:nä klo 12. Kokouspaikasta ilmoittavat henkilökohtaisesti johtokunnan jäsenet.

SALON seudun Kuurot pitää vuosikokouksensa helmikuun 14 p:nä klo 12 Salossa Palokunnantalon kerhohuoneessa Asemakatu 3. Kaikki jäsenet mukaan!

KARJALAN Kuurot r.y:n vuosikokous pidetään Kouvolan Keskuskansakoulussa sunnuntaina helmikuun 14 p:nä klo 12. Toivotaan joukolla saapuvan kokoukseen sekä nykyisiä jäseniä että uusiksi jäseniksi aikovia. Tervetuloa vastaleivottuun kaupunkiin Kouvolaan.

FORSSAN Kuurojen Kerhon vuosikokous pidetään helmikuun 14 p:nä klo 10 seurakuntatalolla.

TAMPEREEN Kuurojen Yhdistys r.y:n varsinainen vuosikokous pidetään helmikuun 14 p:nä omassa huoneustossa klo 17. Esillä uusien sääntöjen määräämät asiat.

MIKKELIN Kuurojenyhdistyksen vuosikokous pidetään helmikuun 21 p:nä omassa talossa Akkavuorenkatu 5, alkaen klo 11. Kaikki jäsenet mukaan. Toimittaja Pitkänen saapuu tilaisuuteen. Tervetuloa.

HAAPAJÄRVEN Kuurojenyhdistyksen vuosikokous pidetään helmikuun 27—28 p:nä Kunnantoimistossa. Lauantaina klo 18 on illanvietto vapaalla ohjelmalla ja sunnuntaina klo 12 alkaa vuosikokous. Kaikki jäsenet ja jäseniksi aikovat tervetulleita.

KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

65. vuosikerta 1960

Julkaisija: SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Päätoimittaja: URHO KIERIMO, Lempäälä, Toutonen

Toimitussihteeri: RURIK PITKÄNEN, Helsinki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154.

Toimituskunta: Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Toimitus ja konttori: H:ki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154. Kirjoitukset ja kuvat lähetettävä ennen edellisen kuukauden 7 päivää. Muotokuvista seurattava 500:— maksu.

Tilaushinta: Koko vuodelta 1960 kotimaassa ja Pohjoismaissa 600:—, ulkomaille 700:—. Tilattavissa kaikista postitoimistoista.

Ilmoitushinnat: Lähempiä tietoja saa puh. 38 154. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 300:-. Kuolinilmoitukset 500:-.

Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825 tai rahastonhoitaja Eero Laamaselle, os. Malminrinne 2 A 14, Helsinki. Puh. 36 678.

Käyttäkää oman liittonne julkaisemia

Sormiaakkoskortteja

Hinta 10:— kpl. 100 kpl 700:—.
Saatavana liiton toimistosta.

Käyttäkää kirjeenvaihdossanne kauniita

KIRJEENSULKIJAMERKKEJÄ

kuurojen hyväksi

Hinta 5:— kpl.
40 merkin arkki 200:—

Myyjiä otetaan
20 % palkkio

Suomen Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10 — Helsinki
Postisiirtotili 6825

Oy Surdus Ab

Aleksanterinkatu 12
Helsinki

☎ 62 88 58, 62 98 57

KUUROJEN GRAAFINEN LAITOS

ADRESSI ON ARVOKAS MUISTO

Oma liittonne on painattanut aistikkaita

Onnittelu- ja Suruadresseja

Käyttäkää niitä!

Hinta vain 300 mk kpl.
Niitä saatte asiamiehiltä yhdistyksissä
ja suoraan toimistostamme

Myyjille 20 % palkkio

Suomen Kuurojen Liitto r.y. Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI
Postisiirtotili n:o 6825

Turku 9
Sirkkalank 8a B 12
Elias Savisaari

Tilatkaa vuodeksi 1960 — Prenumerera för år 1960 på

KUUROJEN LEHTI-
TIDSKRIFT FÖR DÖVA

vuosikerta 65 — 64 årgång

ilmestyy kerran kuukaudessa, seuraten tapahtumia kuurojen maailmassa koti- ja ulkomailla.

Toimituskunta:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Neuvottelukunta:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Tilaushinnat:
600:— koko vuodelta. Ulkomaille 700:—. Vuositilaajat saavat runsaasti kuvitetun "Kuurojen Joulun" ilmaiseksi. Kuurojenkoulujen, ammatti- ja talouskoulujen oppilaat saavat sen tilaamalla opettajansa kautta jaettavaksi 300 markalla koko vuodeksi.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit, asiamiehet yhdistyksissä ja lehden konttori, os. Helsinki, Liisankatu 27 E 10. — Postisiirtotili n:o 6825.

Tehkää tilauksenne nyt heti ja tarjotkaa lehteä myös tuttaviennekin tilattavaksi. Omaa lehteämme levittämällä hankitte kannattajia kuurojen asialle kuulevienkin keskuudessa.

Utkommer en gång i månaden. Vad som sker och vad som hänt i de dövas värld, både in- och utrikes, skildras utförligt.

Redaktionskommitte:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Rådkommitte:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Prenumerationspris:
500:— för hela året utan julpublikation. Till utlandet 700:—. Elever i dövskolorna samt yrkes- och hushållsskolorna kunna genom lärarna få prenumerera för 300 mk i året.

Prenumeration kan ske genom alla postkontor, föreningarnas ombud och tidskriftens kontor, adr. Helsingfors, Elisabetsgatan 27 E 10, postgirokonto n:o 6825.

Gör Eder prenumeration genast och rekommendera tidskriften för Edra vänner och bekanta. Genom att sprida Er egen tidskrift på detta sätt skaffar Ni anhängare och förespråkare för de dövas sak i de hörandes krets.

URHO KIERIMO
päätoimittaja — huvudredaktör

RURIK PITKÄNEN
toimitussihteeri — red.sekreterare

ULLA-BIRGITTA LAINE
svensksp. redaktör

Oy SURDUS Ab — 1960